

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
& ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Κέρκυρα 21 . 4 . 2015

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΣ

ΘΕΜΑ : Περιφερειακή Στρατηγική για την Ένταξη των ROMA στα Ιόνια Νησιά

Κύριε Πρόεδρε , κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι ,

Καταθέτουμε σήμερα στο Περιφερειακό Συμβούλιο για συζήτηση και λήψη απόφασης Σχέδιο Περιφερειακής Στρατηγικής για την Ένταξη των ROMA στα Ιόνια Νησιά.

Η δημιουργία αυτού του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου έχει θέσει ως στόχους την όσο το δυνατόν πληρέστερη καταγραφή των Ρομά ανά Περιφερειακή Ενότητα, την αποτύπωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, τις γενεσιουργίες αιτίες που οδηγούν τις συγκεκριμένες κοινότητες στον αποκλεισμό και το περιθώριο, τη διατύπωση προτάσεων πολιτικής και την διαμόρφωση στρατηγικής για τους ROMA αλλά και τις τοπικές κοινωνίες γενικότερα .

Επιχειρήσαμε για πρώτη φορά στα Ιόνια Νησιά αλλά πιθανόν και στην άλλη Ελλάδα την συλλογή ποιοτικών στοιχείων καθώς και την καταγραφή των ROMA στο χώρο που διαμένουν, με προσωπικές συνεντεύξεις των αρχηγών των οικογενειών αλλά και των μελών τους.

Αυτή η ουσιαστική και πάρα πολύ σημαντική εργασία έγινε από εξειδικευμένο προσωπικό της ΠΙΝ και των Δήμων της Περιφέρειας τους οποίους ευχαριστούμε για τη συνεργασία τους σε όλα τα επίπεδα . Ιδιαίτερη μνεία θέλω να κάνω για το προσωπικό της ΕΔΑ ,των υποστελεχωμένων κοινωνικών υπηρεσιών της ΠΙΝ και των Δήμων που κινήθηκαν και έδρασαν με μεγάλη κοινωνική ευαισθησία και ευθύνη .

Η συλλογή ποιοτικών στοιχείων έχει σαν στόχο την διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των ROMA προκειμένου να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν καλύτερη και πιο στοχευμένη παρέμβαση είτε ανά οικισμό είτε ανά Δημοτική Ενότητα Δήμου όπου διαβιούν ROMA .

Στην Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων ο πληθυσμός των Ρομά φαίνεται να ξεπερνά τα 854 άτομα, μόνιμα εγκατεστημένα στις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες.

Οι μελετητές της ΜΟΔ μαζί με υπηρεσιακούς παράγοντες της ΠΙΝ και των Δήμων και με τη δική μου παρουσία επισκεφθήκαμε όλους τους καταυλισμούς σε όλες τις ΠΕ για να έχουμε όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα της κατάστασης .Συζητήσαμε εκτεταμένα μαζί τους τα προβλήματα και τις πιθανές λύσεις που μπορεί να δοθούν μέσα από την προσέγγιση που επιχειρούμε .

Επιλέξαμε το δρόμο της διαβούλευσης με τους Δήμους ,με τους ROMA,με τους Φορείς που εμπλέκονται με το ζήτημα , με τους πολίτες που γειτονεύουν στην περιοχή που ζουν οι ΡΟΜΑ , με την Επιτροπή Διαβούλευσης της ΠΙΝ ,αναρτήσαμε το αρχικό σχέδιο στον ιστότοπο της ΠΙΝ , για να συζητήσουμε ανοιχτά και δημόσια το πρόβλημα ,να κατατεθούν απόψεις ,θέσεις , νέες ιδέες προβληματισμοί και να προταθούν λύσεις ουσιαστικές και εφαρμόσιμες .

Γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι πρόκειται για ένα πολυεπίπεδο πρόβλημα που επί πολλά χρόνια ταλανίζει τις τοπικές κοινωνίες της Περιφέρειας μας ιδιαίτερα στην Κέρκυρα όπου υπάρχει η μεγαλύτερη πληθυσμιακή κοινότητα . Κοιτάζουμε το πρόβλημα κατάματα και επιδιώκουμε να δώσουμε λύση σύμφωνα με όλους τους κανόνες που ισχύουν σε μια ευνομούμενη πολιτεία που σέβεται τα δικαιώματα όλων των πολιτών, ταυτόχρονα με τη διαφορετικότητα και το δικαίωμα σε αυτήν. Σε κάθε περίπτωση θα διαφυλάξουμε το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε επίπεδο ανθρωπίνων δικαιωμάτων , σε ένα τόπο και από ένα λαό πολιτισμένο.

Αποτελεί κρίσιμο και ουσιαστικό παράγοντα για μας η επίτευξη του στόχου της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των Ρομά, με την αρμονική συνύπαρξη όλων των πολιτών χωρίς διακρίσεις και φυλετικούς διαχωρισμούς.

Είναι γνωστό ότι η κατάσταση των Ρομά βρίσκεται διαρκώς συχνότερα στο επίκεντρο της πολιτικής προσοχής συνολικότερα της ίδιας της Ευρώπης.

Θα κάνω μερικές μικρές αναφορές σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί στα Ιόνια Νησιά

Υπάρχουν σημαντικότερα προβλήματα στέγασης.

Ο μεγαλύτερος όγκος κατοικεί σε καταυλισμούς που εντοπίζονται κυρίως σε καταπατημένες περιοχές .

Κατά το παρελθόν έγιναν κάποιες προσπάθειες όσον αφορά το πρόβλημα της στέγασης χωρίς όμως αποτέλεσμα

Εδώ θα πρέπει να συνυπολογιστεί το γεγονός της απροθυμίας αρκετών ROMA να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου πρόκειται για δημόσια ή καταπατημένη γη.

Σε πολλές περιπτώσεις η παρουσία ROMA σε περιοχές των νησιών, συνοδεύεται από υποβάθμιση της περιοχής και της ποιότητας ζωής, δημιουργώντας σειρά αντιδράσεων είτε δικαιολογημένων είτε αδικαιολόγητων που τροφοδοτούν καταστάσεις φοβικές και αποδυναμώνουν τις όποιες προσπάθειες κοινωνικής ένταξης .

Στην Κέρκυρα οι παρεμβάσεις βελτίωσης κατά το παρελθόν δεν χαρακτηρίστηκαν από ολοκληρωμένο σχεδιασμό και υλοποίηση με συνέπεια τα αποτελέσματα όσον αφορά την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε Λιβιάδι Ρόπα και Άγιο Ιωάννη για παράδειγμα να είναι πενιχρά έως ανύπαρκτα .

Στη Λευκάδα ο μεγάλος καταυλισμός (Αλυκές) θα μπορούσε να βελτιωθεί καθώς αποτελεί τμήμα της πόλης, η επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της γης θα μπορούσε να επιτρέψει την ηλεκτροδότηση αλλά και την αναβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης.

Η ανάγκη εξεύρεσης χώρου εγκατάστασης παρουσιάζεται και στη Ζάκυνθο (Άγιο Κήρυκα),

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι η σχετικά μικρή συγκέντρωση πληθυσμών ρομά στα τέσσερα νησιά και ο χαμηλός δείκτης διασποράς στην ενδοχώρα τους, επιτρέπει την εφαρμογή μια ολοκληρωμένης παρέμβασης που θα αποσκοπούσε στην απάλειψη των υποβαθμισμένων συνθηκών διαβίωσης τους και την υποστήριξη μέσα από σειρά δράσεων για την κοινωνική τους ένταξη.

Είχαμε όμως μια καλή πρακτική

Στην Κεφαλονιά φαίνεται ότι είχε σημαντικά αποτελέσματα το πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου για 24 μήνες από 6ο 2013 έως 5ο 2015, που εφαρμόσε ο δήμος από ίδιους πόρους και θα μπορούσε, πιλοτικά πλέον, να αποτελέσει καλή πρακτική για την καθολική εφαρμογή και επέκταση της δράσης και στα άλλα νησιά.

Πιστεύω και αποδεικνύεται από την έρευνα που διενήργησε η Περιφέρεια ότι:

Η «αδυναμία» ριζικής και μόνιμης λύσης μέχρι τώρα θα μπορούσε να οφείλεται κυρίως:

1. Στην άρνηση των πρώην Καποδιστριακών δήμων να αποδεχθούν την χωροθέτηση σύγχρονων καταυλισμών στα πρώην διοικητικά όρια των δήμων τους .
2. Στην άρνηση και στις δυναμικές αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών να αποδεχθούν την δημιουργία παρόμοιας δομής πλησίον οικισμών ,καλλιεργείων ,τουριστικών περιοχών κα.

Επειδή θέλω να είμαι δίκαιος Φυσικά η άρνηση της τοπικής κοινωνίας δεν είναι τυχαία, αλλά οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα σε αδικήματα κοινού ποινικού δικαίου, αλλά και παραβατικότητας σε θέματα που αφορούν τη ρύπανση του περιβάλλοντος και την εν γένει χωρίς μέτρο, έλλειψη κοινωνικότητας και σεβασμού της κείμενης νομοθεσίας εκ μέρους των ΡΟΜΑ .

Σε οποιαδήποτε περίπτωση πάντως το θέμα είναι τόσο κοινωνικό όσο και πολιτικό. Πρέπει επιτέλους στην περίπτωση των Ρομά να δοθούν κάθετες και ξεκάθαρες πολιτικές λύσεις.

Στο τελικό σχέδιο μετά τη διαβούλευση το οποίο καταθέτουμε σήμερα στο Περιφερειακό Συμβούλιο για συζήτηση και λήψης απόφασης εμπεριέχεται πλήρης ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ανά οικισμό , Δήμο ,ΠΕ και Περιφέρεια καθώς επίσης **προτάσεις με εξειδικευμένα μέτρα, για κάθε ένα άξονα δράσης .**

**«ΣΤΕΓΑΣΗΣ – ΥΠΟΔΟΜΕΣ»,
«ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ»,
«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ»,
«ΥΓΕΙΑΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑ»
καθώς και για «ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ»**

**Τι προτείνουμε επιγραμματικά
γιατί για κάθε νησί υπάρχει ξεχωριστή εικόνα**

1. Να διαμορφωθούν συνθήκες μόνιμης στέγασης των Ρομά
Είτε σε οικίσκους ,είτε με επιδότηση ενοικίου .
2. Να ρυθμιστούν τα προβλήματα σύνδεσης οργανισμών κοινής ωφέλειας, με τα δίκτυα νερού, ηλεκτρισμού και αποχέτευσης.
3. Να εξασφαλιστεί η συμμετοχή των ανήλικων Ρομά στην εκπαίδευση και να προωθηθεί η καταπολέμηση του αναλφαριθμισμού των ενηλίκων ρομά.
4. Να παρέχονται αδιαλείπτως υπηρεσίες υγείας και ανάλογη ενημέρωση για την πρόληψη νοσημάτων και κινδύνων για τη δημόσια υγεία.
5. Να επιδιωχθεί η αποτροπή παράνομων και επιβλαβών για όλους δραστηριοτήτων βιοπορισμού, μέσω της προσφοράς εναλλακτικών πόρων διαβίωσης.
6. Να επιδιωχθεί η «κοινωνική τους ενσωμάτωση» μέσω της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της «ανοικτής πρόσβασης» σε εργασίες μέσω προγραμμάτων.
7. Να προταχθεί η **δημόσια διαβούλευση** για τη μετακίνηση των Ρομά, **όπου απαιτείται**, και η μετεγκατάσταση των καταυλισμών σε οικισμούς και περιοχές μετεγκατάστασης με κατάλληλες υποδομές, οι οποίες εξασφαλίζουν συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης.

Η καθολική εφαρμογή πιλοτικού σχεδίου στοχευμένης και υποστηρικτικής δράσης επιδότησης ενοικίου κατοικίας μπορεί να συμβάλει στη διασπορά του πληθυσμού, την από γκετοποίηση του και την άμβλυση των στερεοτύπων που συνοδεύουν και τροφοδοτούν τον κοινωνικό αποκλεισμό τους, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να δημιουργήσει πρότυπα καλών πρακτικών και παραδειγμάτων κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης.

Θέλω να κλείσω με κάτι που εμένα τουλάχιστον ως άνθρωπο επιφορτισμένο με την ευθύνη της κοινωνικής πολιτικής στην ΠΙΝ, μου χτύπησε καμπανάκι και θέλω να το μοιραστώ μαζί σας.

Ξέρετε που καταλήγει σχεδόν για κάθε νησί του Ιονίου η εμπεριστατωμένη έρευνα;

Στην ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Σε ότι αφορά τα Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής δεν λειτουργούν τμήματα ένταξης τσιγγανοπαίδων.

Στην ΕΡΩΤΗΣΗ Τι ισχύει για την Εκπαίδευση Ενηλίκων ΡΟΜΑ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν υφίσταται καν εκπαίδευση ενηλίκων.

Γράφει ο κοινωνιολόγος και πανεπιστημιακός Νίκος Φακιολάς αναφερόμενος στους ΡΟΜΑ : ... Η κατάλληλη παιδεία θα βοηθήσει να ξεπεραστούν πολλά προβλήματα , να αναπτυχθούν κοινοί κώδικες επικοινωνίας , να προωθηθεί η αλληλοκατανόηση και να εδραιωθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη

Δηλαδή φίλες και φίλοι πολύ απλά, όταν με τις πράξεις μας έχουμε επιλέξει συστηματικά για χρόνια πολλά, μια ομάδα ανθρώπων, αυτούς τους ανθρώπους, να τους έχουμε στο περιθώριο, πιστεύω ότι τελικά και για αυτούς το... περιθώριο είμαστε εμείς .

Αλέκος Μιχαλάς
Αντιπεριφερειάρχης